

Monumentnummer*: 516312

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82765/112

Woonplaats* Den Horn
Gemeente* Westerkwartier
Provincie* Groningen

Locatiennaam Den Horn
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Aduard
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 507

Omschrijving**

Inleiding

Nederlands Hervormde ZAALKERK, getuige een gevelsteen gebouwd in 1862 in een Eclectische stijl met enkele klassieke motieven. Omstreeks 1945 werd in het portaal een ruimte afgetimmerd. Bijzonder aan het interieur is dat het zich in zeer originele staat bevindt en dat de diverse onderdelen zeer fraai zijn vormgegeven. Het orgel wordt wegens te weinig monumentale waarde niet van rijkswege beschermd.

De kerk is beeldbepalend gelegen aan het begin van het lintdorp Den Horn en wordt deels omgeven door weiland. Aan de voorzijde staan twee monumentale linden. Een niet-origineel hek met aan weerszijden twee achthoekige pijlers bekroond met ijzeren denneappels verleent toegang tot de kerk.

Omschrijving

De ZAALKERK op rechthoekige plattegrond is opgetrokken in rode baksteen op een naar voren springend trasraam en wordt gedekt een zadel/schilddak, waarop zwart geglazuurde Hollandse pannen (achterzijde niet-originele golfplaat), waartegen een klokgevel is geplaatst; gewone en rozetankers; niet-originele goot; houten piron met gietijzeren naaldvormige bekroning. Op het dak een beschoten rechthoekige dakruiter met aan weerszijden een halfrond galmgat waarvoor een ijzeren balustrade is geplaatst;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ingesnoerde spits met niet-originele dakbedekking bekroond met een windwijzer in de vorm van een haan. De gevels worden geleed door staande vensters met half rond bovenlicht waarin decoratieve ijzeren roedenverdeling onder rollaag en natuurstenen onderdorpel.

De entree bevindt zich in het middenrisaliet van de symmetrische klokgevel aan de voorzijde (zuidgevel) en bestaat uit twee houten paneeldeuren met getoogd tweeruits bovenlicht onder segmentboog waarvoor een hardstenen stoep. Boven de entree een gevelsteen waarin het bouwjaar 1862 en de namen van de kerkvoogden, de predikant en de onderwijzer. Boven de gevelsteen een halfronde nis onder rollaag. De klokgevel wordt bekroond met een houten fries en fronton. Aan weerszijden van het risaliet een staand half rond venster en op de hoeken gemetselde pilasters bekroond met een gietijzeren vaas.

De westgevel wordt door zes gemetselde pilasters in vijf velden verdeeld. In de velden een halfronde nis en vier staande halfronde vensters.

In de achtergevel (noordzijde) twee halfronde nissen.

De oostgevel wordt door zes gemetselde pilasters in vijf velden verdeeld. In de velden een halfronde nis en vier staande halfronde vensters.

In het INTERIEUR zijn ondermeer van belang: het houten tongewelf met ijzeren trekstangen (niet-origineel plafond), de gietijzeren roosters, de vensters met gestucte omlijsting, de centraal gelegen zwart/witte tegelvloer met aan weerszijden houten banken met gietijzeren bekroning, de houten tochtdeuren waarin glas-in-lood, op het houten podium in de apsis de houten preekstoel met vijfkantige kuip en borstwering van gesneden paneelwerk waarop een houten lezenaar en waarboven een zeskantig houten klankbord met decoraties in stervorm, links van de preekstoel een zeven treden tellende houten trap met aan weerszijden een leuning van hout en ijzer, aan weerszijden van de preekstoel de houten ouderlingenbanken bekroond met ijzeren decoraties, de losse houten lezenaar op rechthoekige voet en met schuin oplopend deel van gietijzer, het gietijzeren doopvont met koperen schaal, het kerkzakje, de ijzeren lampen met glazen kelken, de orgelgalerij met balustrade van hout en ijzer, in het portaal de houten paneeldeuren.

Waardering

NH-kerk van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een zaalkerk uit 1862 in de provincie Groningen
- vanwege de traditionele vormgeving en Eclectische detaillering met klassieke elementen
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van zowel exterieur als delen van het interieur
- vanwege de waardevolle interieuronderdelen
- vanwege de beeldbepalende ligging aan het begin van het lintdorp Den Horn.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument